

В. І. Карамушка

Екологічна політика

ЕКОЛОГІЧНА ПОЛІТИКА – політична діяльність, спрямована на охорону та відновлення [довкілля](#), раціональне використання природних ресурсів, гарантування [екологічної безпеки](#) та формування гармонійних стосунків людини і суспільства з природою. Цим терміном також позначають наміри і принципи щодо екол. ефективності, яка є основою для дій та встановлення цільових і планових екол. показників при впровадженні або удосконаленні системи екол. аудиту та менеджменту на виробництві, однак найчастіше під ним розуміють організац. та регулятивно-контрол. діяльність суспільства і держави, спрямов. на охорону та оздоровлення довкілля, ефективне поєднання функцій природокористування та природоохорони, забезпечення нормал. життєдіяльності та екол. безпеки громадян.

Змістовно Е. п. включає пріоритети, стратег. мету і специфічні цілі, заходи, спрямов. на досягнення визначених цілей, та їх організац., інституц., ресурсне (фінанс.) забезпечення, індикатори досягнення цілей та очікувані результати, часові рамки, виконавців, учасників та відповідальних за реалізацію відповід. заходів і деякі ін. складові. Е. п. розробляють на міжнар. та нац. рівнях, при цьому міжнар. рівень включає глобал. (планетар.) і регіон. (у межах одного чи кількох континентів) виміри. Координацію та інституц. забезпечення цієї діяльності здійснюють міжуряд. організації, переважно у системі ООН. Провідними серед них є Програма з питань довкілля ООН та Програма розвитку ООН, Комісія ООН з питань стійкого розвитку. Розроблення Е. п. на Європ. континенті координує Комітет екол. політики Європ. екон. комісії ООН, регіон. співробітництво – спеціалізов. міжуряд. організації. Зокрема координацію Е. п. у регіоні Чорного моря здійснюють Комісія з питань захисту Чорного моря від забруднень та Організація Чорномор. екон. співробітництва, повноправ. чл. яких є Україна. Нац. політика також має кілька вимірів – держ., регіон. (у межах держави), місц., локальний. Розроблення нац. Е. п. перебуває у компетенції ВР, КМ та деяких центр. органів виконав. влади, насамперед Міністерства охорони навколиш. природ. середовища України. Ключові положення Е. п. держави відображені у законодав. і норматив. актах й програм. документах. Гол. законодав. акт у цій галузі – «Основні напрями державної політики України у галузі охорони довкілля, використання природних ресурсів та забезпечення екологічної безпеки» (1998). Незважаючи на декларативність і рамковий

характер документа, визначені в ньому пріоритети залишаються актуал. донині: гарантування безпеки ядер. об'єктів і радіац. захисту насел. та довкілля; поліпшення екол. стану річк. басейнів та якості питної води; екол. стану в Донець.-Придніпров. регіоні; будівництво нових та реконструкція діючих очисних каналізац. споруд; поліпшення екол. стану Чорного й Азов. морів; формування збалансов. системи природокористування та адекватна структурна перебудова вироб. потенціалу економіки; збереження біол. і ландшафт. різноманіття. Згідно із законодавством держ. Е. п. реалізують на регіон. і місц. рівнях через окремі міждерж., держ., галуз., регіон. та місц. програми, спрямов. на втілення визначених пріоритетів. На локал. рівні окремих підприємств і організацій Е. п. розробляють і впроваджують безпосередньо суб'єкти вироб. діяльності відповідно до заг.-держ. пріоритетів.

Рекомендована література

1. Кисельов М. Екологічна політика та державотворення // Схід. 1997. № 4;
2. Хилько М. І. Екологічна політика. К., 1999;
3. Крисаченко В. С., Хилько М. І. Екологія. Культура. Політика. К., 2001.

Бібліографічний опис:

Екологічна політика / В. І. Карамушка // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2009. – Режим доступу:

<https://esu.com.ua/article-18682>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).